

**A Kúria
mint felülvizsgálati bíróság**

ítélete

Az ügy száma: Pfv.I.21.169/2022/8.

A tanács tagjai: Nyírőné dr. Kiss Ildikó a tanács elnöke

Dr. Mocsár Attila Zsolt előadó bíró

Dr. Magosi Szilvia bíró

Dr. Parlagi Mátyás Szilvia bíró

Dr. Szabó Klára bíró

A felperes: felperes (cím)

A felperes képviselője:

Dr. Nahm Judit Ügyvédi Iroda (cím1;

ügyintéző: dr. Nahm Judit ügyvéd)

Az alperes: alperes (cím)

Az alperes képviselője:

Andrási & Hegedűs Ügyvédi Iroda (cím2,

ügyintéző: dr. Andrási Gergely Pál ügyvéd)

A per tárgya: házasság felbontása és járulékai

A felülvizsgálati kérelmet benyújtó fél:

az alperes

A másodfokú bíróság és a jogerős határozat száma:

Fővárosi Törvényszék 50.Pf.630.114/2022/20.

Az elsőfokú bíróság és határozatának száma:

Pesti Központi Kerületi Bíróság 31.P.101.593/2019/118.

Rendelkező rész

A Kúria a jogerős ítéletet a felülvizsgálati kérelemmel támadott részében hatályában fenntartja.

Kötelezi az alperest, hogy 15 napon belül fizessen meg a felperes részére 200.000 (kétszázezer) forint felülvizsgálati eljárási költséget és az esedékesség napjáig az államnak – az állami adó- és vámhatóság illetékbevételi számlájára – 265.450 forint (kétszázhatvanötezer-négyszázötven) forint meg nem fizetett felülvizsgálati eljárási illetéket. Az illetékfizetési kötelezettség e határozat jogerőre emelkedését követő 60. napon válik esedékessé.

Az ítélet ellen felülvizsgálatnak nincs helye.

Indokolás

A felülvizsgálat alapjául szolgáló tényállás

[1] A felek 2003. augusztus 9-én kötöttek házasságot, házasságukból 2004. augusztus 23-án gy1, 2008. június 22-én gy2, 2013. február 7-én gy3 nevű gyermekeik születtek. A felek közös lakása a közös tulajdonukat képező helység, utca, házszám szám alatti ingatlanban volt. Házassági életközösségüket 2017. június 1-jén megszüntették, azóta különváltak, közös lakásukat egymástól elkülönülve, megosztva használják. A gyermekeik ellátásával, gondozásával együtt járó feladatokat egymás között megosztották.

[2] A felperes a helység, hivatal ügyintézője. Az alperes a munkahely rendészeti ügyintéző, 24 órás szolgálatot lát el 72 órás pihenővel. A felperes havi nettó jövedelmének összege 315.000 forint, az alperes havi nettó jövedelmének összege a családi adókedvezménnyel együtt 525.000 forint.

[3] A felek kapcsolata megromlásának következményeként felmerült gyermekeik védelembe vételének lehetősége. A védelembe vételi ügyben Budapest Főváros Kormányhivatala Gyámügyi Döntés-felülvizsgálati Osztálya helyt adott a Budapest XVI. Kerületi Kormányhivatal kizárás iránti kérelmének (figyelemmel arra, hogy a felperes a helység, hivatal munkatársa) és a Budapest Főváros Kormányhivatala XVII. Kerületi Hivatala Gyámügyi Osztályát jelölte ki az eljárásra. Budapest Főváros Kormányhivatala XVII. Kerületi Hivatala 2020. november 10-én a felek gyermekeinek védelembe vételét rendelte el azzal, hogy ez a felek szülői felügyeleti jogát nem érintette. A felek a védelembe vételi eljárás folyamán 2019 novemberében a gyermekek váltott gondozásában állapodtak meg: hétfőn és csütörtökön a szülői teendőket az alperes látta el, kedden és szerdán ezek a feladatok a felperesre hárultak, a pénteki napot a felek megosztották egymás között, a hétvégéket, az ünnepnapokat, az iskolai szüneteket fele-fele arányban osztották meg.

[4] A felek nevelési készségei az átlagosnál kis mértékben gyengébbek, de megfelelően meleg érzelmekkel, szorosan kötődnek gyermekeikhez. Az alperes befolyásolni törekszik gyermekeit, ez a gyermekek pszichés nyomás alá helyezésében testesül meg elsősorban, ami lojalitáskonfliktus erősödést eredményezett gy2-nál és gy3-1-nál. Az alperes befolyásolási törekvései hosszabb távon is hátrányosan befolyásolják a három gyermek harmonikus pszichés fejlődését.

[5] A felek gyermekei gimnáziumi, illetve általános iskolai tanulmányaikat végzik. A gyermekek mindkét félhez kellő erősséggel, szeretetteljesen és melegen kötődnek. gy1 esetében ellentétes vonások is megjelennek, jobban kötődik a felpereshez. gy2 lojalitáskonfliktusa miatt nem választ a felek között, de érzelmileg kissé közelebb áll a felpereshez, ugyanakkor az alperessel való azonosulási igény is jellemzi. gy3-2 jelentős lojalitáskonfliktust él meg, az alperes befolyásolásának jobban kitett, a szavak szintjén az alperest választja, a személyiségtesztek során a felpereshez való viszonyulása jobb színvonalú. A testvérek kötődnek egymáshoz. A felek lakókörnyezete a gyermekek nevelésére, gondozására alkalmas.

A felperes keresete, az alperes védekezése és viszontkeresete

[6] A felperes kérte házasságuk felbontását, a szülői felügyelet gyakorlására feljogosítást, az alperes és a gyermekek kapcsolattartásának szabályozását, az alperes kötelezését gyermektartásdíj megfizetésére, valamint a közös lakás használatának megosztását.

[7] Az alperes a házasság felbontását maga is kérte, nem ellenezte gy1 esetében a felperes feljogosítást a szülői felügyelet gyakorlására. gy2 és gy3-2 esetében kérte feljogosítást a szülői felügyelet gyakorlására, a felperes és a gyermekek kapcsolattartásának szabályozását, a felperes kötelezését gyermektartásdíj megfizetésére. Kizárólagos lakáshasználat biztosítását is kérte; ha ez nem teljesíthető, nem ellenezte a lakáshasználat megosztását.

Az első- és másodfokú ítélet

[8] Az elsőfokú bíróság ítéletével a felek házasságát felbontotta. gy1 esetében a szülői felügyelet gyakorlására a felperest jogosította fel, gy2 és gy3-2 esetében az alperest. Az alperest gy1 tartására 2021. december 1-től havi 67.000 forint, a felperest gy2 és gy3-2 tartására 2021. december 1-től gyermekenként havi 50.000 forint gyermektartásdíj megfizetésére kötelezte. Szabályozta a kapcsolattartást és a közös lakás használatát megosztotta a felek között. Ezt meghaladóan a keresetet és a viszontkeresetet elutasította.

[9] Ítélete indoklásában – továbbiak mellett – megállapította: az alperes kezdetben azt tartotta helyesnek, hogy a gyermekek felváltva egy hetet a felperesnél, egy hetet nála töltsenek. Viszontkeresete módosítását azzal indokolta, hogy a felperes magatartásának eredményeként gy1 eltávolodott tőle, továbbá a felperes bántalmazta a másik két gyermeket, ez a körülmény rontja a felperes alkalmasságát a gyermekek nevelésére.

[10] A peres felek versengenek gyermekeikért, a felperes gyermeknevelési készsége kis mértékben erősebb, mint az alperesé, de a felperes magatartásával gy1-lt elidegenítette az alperestől. Elfogadta az alperes és a gyermek közötti kapcsolat megszakadását, nem törekedett ennek megváltoztatására, ami olyan súlyos gyermeknevelési képességet csökkentő tényező, mint az alperes befolyásolási törekvései és azzal együtt járó lojalitáskonfliktus. gy2 a felpereshez érzelmileg kissé közelebb áll, azonban személyes meghallgatása során úgy nyilatkozott, hogy az alperessel szeretne többet lenni. Az alperes melletti elköteleződése a felperes kevésbé erőteljes feléje fordulásából ered. gy3-2 viszonyulása a felpereshez jobb színvonalú. A két fiatalabb gyermek erőteljesen kitett az alperes közvetett befolyásolásának, azonban ez a befolyásolás nem olyan mértékű, ami a gyermekek pszichés fejlődését károsan érintené.

[11] Az alperes gyermeknevelési készsége a felpereshez képest nem gyengébb. A felperes gyermeknevelési képességét jelentősen csökkenti a gy1-lt érintően megvalósult elidegenítő magatartása, ami miatt a két kisebb gyermek esetében az alperes, míg a legnagyobb gyermek esetében a felperes feljogosítása indokolt a szülői felügyelet gyakorlására. A döntés tükrözi a gyermekek választását is. A testvérek egymáshoz érzelmileg kötődnek, az osztott lakáshasználat mellett a három gyermek jövőbeni együtt nevelkedése biztosított.

[12] A peres felek felváltva gondoskodtak gyermekeik tartásáról, közel azonos mértékben járultak hozzá a gyermekek tartási szükségleteinek kielégítéséhez, többletterhet egyik fél sem vállalt, ezért a visszamenőleges tartásdíj iránti igényük nem volt megalapozott. A felek jövedelmi és vagyoni viszonyait, valamint a gyermekek indokolt szükségleteit értékelve kötelesek a jövőre nézve gyermektartásdíj megfizetésére.

[13] A felperes fellebbezése, az alperes csatlakozó fellebbezése (melyben az elsőfokú ítélet indokolásának részbeni megváltoztatását kérte) folytán eljáró másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletének nem fellebbezett részét nem érintve, fellebbezett részét részben megváltoztatta: gy2 és gy3-2 esetében a felperest jogosította fel a szülői felügyelet gyakorlására; szabályozta az alperes és a két gyermek kapcsolattartását; kötelezte az alperest, hogy 2017. június 1-től 2019. november 30-ig fizessen meg a két gyermek tartására

gyermekenként havi 13.000 forint „különbözeti” gyermektartásdíjat; 2017. június 1-től 2021. november 30-ig gy1 tartására havi 21.750 forint „különbözeti” gyermektartásdíjat. Megállapította, hogy az alperest összesen 1.954.500 forint hátralék terheli, melynek megfizetésére havi 50.000 forintos részletekben kötelezte; továbbá kötelezte, hogy gy2 és gy3-2 tartására 2022. augusztus 1-től gyermekenként havi 50.000 forint gyermektartásdíjat fizessen meg a felperesnek. Egyebekben az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyta.

[14] Ítélete indokolásában foglaltak szerint a peres felek nevelési alkalmasságát illetően nem indokolt eltérni az igazságügyi pszichológus szakértői véleményben foglalt megállapításoktól: a felperes a nevelésre alkalmasabb, ő mutatott a gyermekek eddigi életének nagyobb részében több és jobb nevelési képességet. Az alperes csak a per folyamán, ezen belül is 2019. év végén kapcsolódott be intenzíven a gyermekek nevelésébe. Az alperes nevelési képességét aláasta a gyermekeket befolyásoló törekvése, ami nem zárja ki a gyermekei iránti szeretetét, a gyermekek is egyértelműen kötődnek hozzá. Az elsőfokú bíróság tévesen értelmezte és értékelte a szakvélemény megállapításait, figyelmen kívül hagyta az alperes – a váltott gondozási rend kialakítását követően – megnyilvánuló ellennevelő magatartását gy2 és gy3-2 esetében. Ezzel szemben döntő jelentőséget tulajdonított a felperes ellennevelő magatartásának gy1-lt illetően, holott az a szakértői véleményben foglaltak szerint sem valósult meg. gy1 nem idegenedett el olyan szinten az alperestől, ahogyan azt az elsőfokú bíróság rögzítette ítéletében. Ezt sem a gyermek nyilatkozata, sem pedig az alperes perbeli előadása nem támasztotta alá. A gyermek részt vett az alperes által biztosított programokon, azokon jól érezte magát, beszélgetett is az alperessel. A felperes esetleges ellennevelő magatartását a szakértői vélemény egyértelműen kizárta, azt az egyéb peradatok sem támasztották alá.

[15] A peres feleket felelősség terheli gyermekeik rosszabb pszichés állapota miatt, ezen a felelősségen túlmenően az alperes részéről megnyilvánult, a gyermekek hosszabb távú harmonikus pszichés fejlődését hátrányosan befolyásoló magatartás miatt a felek közül, – ha kis mértékben is, – a felperes gyermeknevelési képességei erősebbek. A felperes nevelési hozzáállásában a gyermekek bántalmazása célzatosan és hangsúlyosan nem jelent meg. gy2-től és gy3-1-től befolyásmentes akaratnyilvánítás nem volt várható, nem a szavak szintjén előtérbe helyezett alperes, hanem a felperes alkalmasabb a szülői felügyelet gyakorlására, gy2 és gy3-2 esetében a felpereshez való viszonyulás jobb színvonalú.

[16] A peres felek megállapodása alapján 2019 novemberében jött létre a váltott gondoskodásnak megfelelő gondozási rend, ami a felperes addigi – a gyermeknevelésben betöltött – domináns szerepét megszüntette. Az alperesnek a gyermeknevelésben való intenzívebb részvételével párhuzamosan alakult ki a peres eljárásba való aktív bekapcsolódása 2019 decemberétől kezdődően, ezt megelőzően a tárgyalásokon személyesen nem jelent meg, viszontkeresetét 2020 novemberében terjesztette elő.

[17] Az alperes 2017 június és 2019 november között a gyermekek szükségleteinek 50%-át fedezte, 2019 decembere és 2021 novembere között gy1 tartásához 50%-os arányban, a másik két gyermek tartásához egyenként havi 67.000 forinttal járult hozzá. A szükségletek ilyen arányú kielégítése a felek jövedelmi viszonyainak eltérésére tekintettel nem arányos, ezért „különbözeti” gyermektartásdíjra jogosult a felperes. A jövedelmi adatok alapján ez az arány 2017-ben az alperes javára 60-40%, 2018-ban 65-35%, 2019-ben 68-32% volt, azaz ilyen arányú tartási hozzájárulást kellett volna teljesítenie az alperesnek. Ezzel szemben

hozzájárulásának mértéke 50%-volt. Ezen adatok figyelembevételével kellett megállapítani az alperest terhelő fizetési kötelezettség mértékét.

A felülvizsgálati kérelem és ellenkérelem

[18] A jogerős ítélet ellen – hatályon kívül helyezése, az elsőfokú bíróság ítéletének helybenhagyása iránt – az alperes terjesztett elő felülvizsgálati kérelmet. A Polgári Törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvény (a továbbiakban: Ptk.) 4:167. § (2) bekezdés, 4:171. § (4) bekezdés, 4:216. § (1) bekezdés, 4:218. § (1) és (2) bekezdés, a polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény (a továbbiakban: Pp.) 206. § megsértésére hivatkozott.

[19] Érvelése szerint a másodfokú eljárásban szükségtelen volt a tényállás kiegészítése, az elsőfokú bíróság ítélete tényállásában rögzített minden olyan körülményt, amit a másodfokú bíróság a kiegészített tényállásban meghatározott. Tévesen jutott a másodfokú bíróság arra a következtetésre, hogy az elsőfokú bíróság által megállapított tényállás hiányos volt. A másodfokú bíróság csupán felülmérlegelte az elsőfokú bíróság által megállapított tényállást, ebből a tényállásból kiragadta azokat a tényeket, melyeket a terhére rótt, és ezek miatt változtatta meg túlnyomórészt az érdemi döntést. Erre azonban a másodfokú bíróságnak nem volt lehetősége, így az általa megállapított tényállás iratellenes, tévedésen alapul a megváltoztató döntés.

[20] A másodfokú bíróság által beszerzett környezettanulmányt olyan személyek készítették, akik annak a közigazgatási szervnek a munkatársai, amelyet 2020-ban kizártak a gyámügyi eljárásból, mivel a felperes a helység, hivatalban dolgozik. Elfogadhatatlan továbbá a környezettanulmányt készítő gyámügyi dolgozó „különvéleményének utólagos csatolása”.

[21] A másodfokú bíróság döntése során nem értékelte gy2 és gy3-2 ünnepi köszöntését tartalmazó levelét és versét. A másodfokú bíróság tévesen rótt a terhére, hogy a per későbbi szakaszában terjesztette elő viszontkeresetét, nem vette figyelembe azt, hogy ellenkérelme a váltott elhelyezésre irányult és sérelmes az is, hogy néhány tárgyalás elmulasztását ugyancsak a terhére értékelte.

[22] gy2 a másodfokú eljárás során betöltötte 14. életévét, ebből következően egyetértésével lehetett volna hozni döntést szülői felügyeletéről, kivéve, ha a választása a fejlődését veszélyezteti.

[23] A felperes 2021. október 19-én elállt a visszamenőleges gyermektartásdíj iránti igényétől, elismerte, hogy a gyermekek tartását természetben biztosította, ezzel szemben 2021. november 4-én ismételten módosította a kérelmét és igényelte visszamenőlegesen a tartásdíjat. A másodfokú bíróságnak értékelnie kellett volna a felperes azon elismerését, hogy a gyermekek felváltva azonos időt töltöttek náluk, így egyformán gondoskodtak a gyermekek ellátásáról. A felperes nem is kiegészítő tartásdíjat kért, hanem gyermekenként 67.000 forintban határozta meg a kért összeget. A gyermekeket a felperessel azonos mértékben

gondozta, nem tekinthető a felperes olyan gondozó szülőnek, aki a különélő szülőtől pénzbeli teljesítést kérhet.

[24] A felperes felülvizsgálati ellenkérelme a jogerős ítélet hatályban tartására és felülvizsgálati költsége megfizetésére irányult. Hangsúlyozta, hogy a másodfokú bíróság a tényállást nagyobb részben az elsőfokú bíróság által beszerzett bizonyítékok alapján állapította meg, azt a másodfokú eljárás során nyert tényekkel és adatokkal egészítette ki. Tévesen értékelte az alperes a másodfokú eljárásban beszerzett környezettanulmányt olyan bizonyítéknak, ami jelentős kihatással lett volna a jogerős döntésre. Erre a körülményre a másodfokú ítélet indokolása sem utal. gy1-1t és gy2ot közvetlenül és szakértő útján is meghallgatta a bíróság, gy3-1t pedig szakértő útján. A másodfokú bíróság döntése során értékelte a szakértői véleményben megjelent releváns adatokat, a gyermekek közvetlen és közvetett meghallgatásának eredményét, a felek eljárás során tanúsított magatartását és nyilatkozatait. Önmagában a közös szülői felügyelet vagy a váltott gondoskodás nem zárja ki az egyik szülő gyermektartásdíj fizetésre való kötelezésének lehetőségét, a szülő akkor is kötelezhető gyermektartásdíj fizetésére, ha a gyermek az ő háztartásában él, de tartásáról nem gondoskodik. Ez értelemszerűen a kiegészítő gyermektartásdíj megfizetésére is alkalmazható. A gyermekek szükségleteinek kielégítése kapcsán a felek vagyoni és jövedelmi viszonyait kellett figyelembe venni, ez alapján illeti meg őt a különбözeti gyermektartásdíj, nem alkalmazható a gyermekek nevelésével összefüggő költségek automatikus felezésének elve.

A Kúria döntése és jogi indokai

[25] A felülvizsgálati kérelem nem megalapozott.

[26] A Pp. 270. § (2) bekezdésének és a 275. § (3) bekezdésének együttes értelmezéséből következően az eredményes felülvizsgálatot anyagi jogi vagy eljárásjogi jogszabálysértés egyaránt megalapozhatja; utóbbi azonban csak akkor, ha annak az ügy érdemi elbírálására lényeges kihatása volt.

[27] A Pp. 206. § (1) bekezdésében foglaltak szerint a bíróság a tényállást a felek előadásának és a bizonyítási eljárás során felmerült bizonyítékoknak az egybevetése alapján állapítja meg; a bizonyítékokat a maguk összességében értékeli és meggyőződése szerint bírálja el. A Pp. 206. § (1) bekezdésének megsértésére alapított felülvizsgálati érvelés a felülvizsgálati eljárás rendkívüli jogorvoslati jellegéből fakadóan nem vizsgálható, azaz a bíróság mérlegelési körébe tartozó tényállás és a bizonyítékok újabb egybevetésére és értékelésére a felülvizsgálati eljárásban már nincs lehetőség. A Kúria csak azt vizsgálja, hogy az eljáró bíróságok a mérlegelés körébe vont adatok, bizonyítékok megállapítása és azok egybevetése során nem jutottak-e nyilvánvalóan helytelen és okszerűtlen következtetésre. A bizonyítékok nyilvánvalóan okszerűtlen mérlegelésének hiányában a bizonyítékok ismételt egybevetésére (ún. felülmérlegelésére) a felülvizsgálati eljárásban nincs lehetőség. Csak az minősíthető nyilvánvalóan okszerűtlen következtetésnek, ha a bizonyítékokból csak egyfajta, a felülvizsgálattal támadott ítélettől eltérő következtetésre lehet jutni (Kúria Pfv.I.21.474/2011/10., megjelent: BH2013. 119.). Az adott esetben mindezek azonban nem állapíthatók meg.

[28] A különélő szülők megállapodhatnak abban, hogy a szülői felügyeletet melyikük gyakorolja, ennek hiányában erről a bíróság dönt. Döntése során mérlegeli, hogy a gyermek testi, szellemi és erkölcsi fejlődése miként biztosítható a legkedvezőbbben. A szülői felügyelet gyakorlásának bírósági rendezésekor a gyermek érdekének kiemelt jelentősége van. Annak a szülőnek kell biztosítani a szülői felügyelet gyakorlásának jogát, aki valóban kedvezőbb feltételeket biztosít a gyermek fejlődése szempontjából. A megalapozott döntés meghozatalához a bíróságnak a gyermek életét érintő minden körülményt fel kell tárnia és ezek együttes mérlegelésével kell határoznia. Vizsgálni kell azt, hogy a szülők egyénisége, életmódja, erkölcsi tulajdonságai alkalmasak-e őket a gyermek nevelésére. Tekintettel kell lenni arra, hogy a szülő őszintén ragaszkodik-e a gyermekéhez, milyen érzelmekkel viseltetnek egymás iránt, milyenek a szülő nevelési képességei. A gyermek érdekének szem előtt tartásával kell minden tényezőt értékelni, egyetlen körülményt sem lehet figyelmen kívül hagyni, ugyanakkor egyetlen körülményt sem lehet túlértékelni. A rendelkezésre álló adatok ilyen szempontok szerinti értékelése alapján tudja a bíróság megítélni, hogy melyik szülő képes kedvezőbbben biztosítani a gyermek fejlődését, főleg akkor, ha mindkét szülő egyaránt alkalmas a gyermek nevelésére.

[29] A másodfokú bíróság megalapozottan jutott arra a következtetésére: habár a peres feleket felelősség terheli gyermekeik rosszabb pszichés állapota miatt, ezen a felelőségen túlmenően az alperesnek a gyermekek hosszabb távú harmonikus pszichés fejlődését hátrányosan befolyásoló magatartása miatt a felek közül, ha kis mértékben is, de a felperes gyermeknevelési képességei erősebbek. Az eljárásban beszerzett aggálytalan igazságügyi pszichológus szakértői vélemény egyértelműen tartalmazza, hogy az alperes közvetetten befolyásolni törekedett gyermekeit, ami elsősorban a gyermekek lelki nyomás alá helyezésében testesült meg, ez pedig lojalitáskonfliktus erősödést eredményezett gy2-nál és gy3-1-nál. Az alperes a gyermekeivel folytatott beszélgetéseiről rendszeresen hangfelvételt készített, a beszélgetések érintették a gyermekek vitáját a felperessel, valamint a felek egymás közötti viszályát is. Az alperes a beszélgetések során sürgetően erősítette a két kisebb gyermeket, hogy minél részletesebben, az egyes vitás helyzetekre visszatérően mondják el, hogy mit tapasztaltak, részletesen számoljanak be erről, mit éreztek az adott helyzetben, milyen magatartást tanúsított a felperes. Az alperes ezen törekvései hosszabb távon is hátrányosan befolyásolják gyermekei harmonikus pszichés fejlődését. Olyan körülménynek tekintendő, ami rontja az alperes gyermeknevelési képességét. Az alperes befolyásolási törekvését igazolta, gy3-2 „titkos füzet”, melyben a gyermek a felperessel kapcsolatos sérelmeit jegyezte le.

[30] A másodfokú bíróság helyesen jutott arra a következtetésére, hogy a felek nevelési alkalmasságát illetően nem indokolt eltérni az igazságügyi pszichológus szakértői véleménybe foglalt megállapításoktól: a felperes a nevelésre alkalmasabb személy, ő mutatott a gyermekek eddigi életének nagyobb részében is több és jobb nevelési képességet. A szülői felügyelet gyakorlásának kérdése gy1-lt érintően nem volt a felülvizsgálati eljárás tárgya, viszont az elsőfokú bíróság a felperesre nézve hátrányos következtetésekre jutott a nevelési képességeit illetően a vélt ellennevelés következményeként, de mindez nem bizonyosodott be. Ahogyan azt a másodfokú bíróság is megállapította: ez a beszerzett igazságügyi pszichológus szakértői véleményben foglaltak szerint sem valósult meg. A felek közül a felperes gyermeknevelési készségei, ha kis mértékben is, de erősebbek az alperes gyermeknevelési képességeinél.

[31] Az elsőfokú bíróság gy2ot közvetlenül és szakértő útján is, míg gy3-1t szakértő útján meghallgatta a bizonyítási eljárásban. A másodfokú bíróság döntése során értékelte az aggálytalan igazságügyi pszichológus szakértői véleményben foglaltakat, a gyermekek közvetlen és közvetett meghallgatásának eredményét. Megalapozottan lehetett megállapítani, hogy gy2 lojalitáskonfliktusa miatt nem választ a felek között, de érzelmileg közelebb áll a felpereshez, ugyanakkor az alperessel való azonosulási igény is jellemzi. Ez természetes is, hiszen az alperes a férfi mintát is jelenti a fiúgyermek számára. gy3-2 jelentős lojalitáskonfliktust él meg, a szavak szintjén az alperest választja, azonban a személyiségtesztek során a felpereshez való viszonyulása jobb színvonalú. Ezek a körülmények is azt támasztják alá, hogy a szülői felügyelet gyakorlására a felperes az alkalmasabb az alperessel szemben. Az a tény, hogy a másodfokú eljárás során gy2 betöltötte a 14. életévét, nem jelenti azt, hogy a másodfokú bíróságnak döntése előtt ismételt közvetlenül meg kellett volna hallgatnia a gyermeket, mivel a már beszerzett peradatok alapján ismert volt előtte minden olyan körülmény, melyekre a megalapozott döntés meghozatalához szüksége volt. Megismerte a gyermekek álláspontját is, ítélete indokolásának [130] bekezdésében azonban kifejtette, hogy a gyermekektől nem volt várható befolyásmentes akaratnyilvánítás az alperes ráhatása miatt. Helytálló az alperes felülvizsgálati érvelése, amely szerint ha a gyermek a 14. életévét betöltötte, szülői felügyeletére és elhelyezésére vonatkozó döntés egyetértésével hozható. Nem hagyható azonban figyelmen kívül az sem, hogy ha a gyermek választása a fejlődését veszélyezteti, akkor a választásával ellentétes döntés hozható. A perbeli esetben, ha a bíróság az alperest jogosította volna fel gy2 szülői felügyeletének gyakorlására, a döntés ellentétes lett volna a gyermek érdekeivel, annál is inkább, mivel a gyermek a szavak szintjén választotta az alperest, azonban a személyiségtesztek során a felpereshez való viszonyulása volt a jobb színvonalú.

[32] A felülvizsgálati érveléssel ellentétben szükséges volt a tényállás kiegészítése a másodfokú eljárás során, ezt a megalapozott döntés meghozatalának követelménye indokolta. A tényállás kiegészítése azonban túlnyomórészt már az elsőfokú bíróság rendelkezésére is álló adatok alapján történt. A másodfokú bíróság környezettanulmányt készítettett a feleknél, ez volt az az új bizonyíték, amit a másodfokú bíróság szerzett be. Erre pedig azért volt szüksége, hogy megállapítsa: milyen a felek lakókörnyezete, milyenek a felek objektív körülményei, lakókörnyezetük alkalmas-e a gyermekek nevelésére, gondozására. A másodfokú bíróság ítélete indokolásának [90] bekezdésében ki is fejtette, hogy a gyermekek nevelésére és gondozására a felek közös lakásában mindkét fél lakókörnyezete egyaránt alkalmas.

[33] A másodfokú bíróság a gyermekek érdekének szem előtt tartásával értékelt minden tényezőt, egyetlen körülményt sem hagyott figyelmen kívül, ugyanakkor egyetlen körülményt sem értékelt a jelentőségénél jobban. A bizonyítékok együttesen, összességükben támasztják alá a másodfokú bíróság azon következtetését, melynek értelmében a felperes alkalmasabb a gyermekek nevelésére, gondozására.

[34] Az alperes által kifogásolt környezettanulmányt Budapest Főváros Kormányhivatala XVI. Kerületi Hivatala készítette. A hivatal részéről eljáró személyek nem tekinthetők olyanoknak, akik ki lettek volna zárva a környezettanulmány elkészítéséből, figyelemmel arra, hogy Budapest Főváros Kormányhivatala Gyámügyi Döntés-felülvizsgálati Osztálya a felek gyermekei védelembe vételi ügyében jelölte ki az eljárásra Budapest Főváros Kormányhivatala XVII. Kerületi Hivatala Gyámügyi Osztályát. A kizárási indítvány és döntés a védelembe vételi ügyben való eljárásra vonatkozott, nem pedig a

környezettanulmány elkészítésére. Egyébként is, ha az alperesnek aggálya volt a környezettanulmányt elkészítők személyét érintően, a kizárási kérelmét akkor kellett volna előterjesztenie, amikor tudomására jutott, hogy a másodfokú bíróság Budapest Főváros Kormányhivatala XVI. Kerületi Hivatalát bízta meg a környezettanulmány elkészítésével. A környezettanulmányt készítő elfogulatlanságát semmiképpen sem támaszthatja alá az a körülmény, hogy a feleknél készített környezettanulmányban szerepeltették mindazokat a körülményeket, melyeket eljárásuk során tapasztaltak. A másodfokú bíróság ítélete indokolásának [91] bekezdésében rögzítette a környezettanulmányt készítő gyámügyi szakügyintéző feljegyzésében foglaltakat, és az indokolás [127] bekezdésében értékelte az alperes személyére vonatkozóan a környezettanulmány során tapasztalt magatartásból levont következtetést. Az így megállapított tény, körülmény természetesen csak egy volt azon körülmények sorában, melyeket a bíróság összességükben értékelt döntése meghozatala során. Ugyanígy figyelembe vette a másodfokú bíróság azt a körülményt is (ítélete indokolásának [92] bekezdésében olvasható), hogy gy2 és gy3-2 2022-ben apák napján milyen formában és milyen módon köszöntötték az alperest. Ugyancsak egy tényező volt a bizonyítékok sorában annak mérlegelése, hogy az alperes milyen perbeli magatartást tanúsított. A gyermekek kötődésének a szülői felügyelet körében természetesen jelentősége van, ugyanakkor önmagában ez nem perdöntő jellegű, az egyéb bizonyítékoknak is jelentős szerepe van.

[35] A felek az életközösségük megszüntetését követően a gyermekeik ellátásával, gondozásával együtt járó feladatokat megosztották egymás között, a védelembé vételi eljárás folyamán, 2019 novemberében gyermekeik váltott gondozásában állapodtak meg. Nem kizárt azonban, hogy ilyen esetben is a gyermek/gyermekek tartásáról a bíróság döntsön. A gyermektartás a gyermek megélhetését, lakhatását, étkezését, fejlesztését, tanulmányai megfelelő folytatását, szabadidejének megfelelő eltöltését, egészségének megőrzését, esetleges gyógyulását biztosítja, azaz a gyermek érdekét szolgálja. A szülők vagyoni viszonyai lehetnek azonosak, közel azonosak, vagy egymástól eltérőek. Amikor a szülők vagyoni viszonyai nem azonosak, a gyermek érdekének az felel meg, ha a bíróság megvizsgálja, szükséges-e az egyik szülő (kiegészítő) gyermektartásdíj fizetésére kötelezése abban az esetben, ha váltva és azonos időtartamban gondoskodnak a gyermekről. A perbeli esetben is megalapozottan vizsgálta meg a másodfokú bíróság, hogy a felek jövedelmi viszonyainak eltéréséből adódóan milyen arányban járultak hozzá gyermekeik indokolt szükségleteinek kielégítéséhez. Ennek során megalapozottan jutott arra a következtetésére, hogy az alperes kiegészítő gyermektartásdíj fizetésére köteles. Ennek mértékét is megfelelően határozta meg. Az alperes kötelessége a folyamatos gyermektartásdíj megfizetése mellett a kiegészítő gyermektartásdíj hátralékos összegének megfizetése is.

[36] A kifejtettekből következően a jogerős ítélet nem jogszabálysértő, ezért azt a Kúria a Pp. 275. § (3) bekezdése alapján hatályában fenntartotta.

Záró rész

[37] A Pp. 270. § (1) bekezdése alapján alkalmazott Pp. 78. § (1) bekezdése szerint az eredménytelen felülvizsgálati kérelmet előterjesztő alperes viseli a saját felülvizsgálati költségét és köteles megtéríteni a felperes felülvizsgálati eljárási költségét, amely költség a

felperes képviselőtét ellátó jogi képviselőnek a 32/2003. (VIII.22.) IM rendelet 2. § (1) bekezdésében foglaltak szerint megállapított ügyvédi költségének összege.

[38] Az alperes a feljegyzett felülvizsgálati eljárási illeték megfizetésére köteles az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény 74. § (3) bekezdése alapján felhívott, a bírósági eljárásban a költségmentesség alkalmazásáról szóló 6/1986. (VI.26.) IM rendelet 13. § (2) bekezdése szerint. A felülvizsgálati eljárási illeték összege a 3/2008. (XI.24.) PK vélemény alkalmazásával a következő tételekből áll: szülői felügyelet gyakorlása 70.000, kiegészítő tartásdíj 195.450 forint, összesen: 265.450 forint.

[39] A Kúria tájékoztatja az alperest, hogy az illetéket a Nemzeti Adó- és Vámhivatal 10032000-01070044-09060018 számú illetékbevételei számlájára kell megfizetnie, megfizetése során közleményként fel kell tüntetni: a Kúria megnevezését, a Kúria e határozatának számát (Pfv.I.21.169/2022/8.) és az alperes adóazonosító jelét.

[40] A Kúria a felülvizsgálati kérelmet a Pp. 274. § (1) bekezdése alapján tárgyaláson kívül bírálta el.

[41] Az ítélet elleni felülvizsgálatot a Pp. 271. § (1) bekezdés *e)* pontja zárja ki.

Budapest, 2023. március 7.

Nyíróné dr. Kiss Ildikó s.k. a tanács elnöke, dr. Mocsár Attila Zsolt s.k. előadó bíró, dr. Magosi Szilvia s.k. bíró, dr. Parlagi Mátyás s.k. bíró, dr. Szabó Klára s.k. bíró